

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

A csepeli kikötő

Zsendül a mező. Az első tavaszi napsugár verőfényében fürdik a két Dunaág közé szorult nagy szigetterület, mely valamikor a honfoglaló Árpád első lakóhelye volt. Nagy kincset érő vadászterület volt ez abban az időben, később itt volt a királyok legkedvesebb művelőhelye. Hová bujdosnak el az őzek, a szarvasok s egyéb nemes vadak innét, ki tudná azt most már megmondani; de a történelmírók feljegyezték azt, hogy Csepel-sziget, a most már divatosabb gyöngyvakéket helyettesítette abban az ideális korban, mert királyasszonyoknak adogatták nászajándékkul.

A mohácsi vész után *Eszterházy* István herceg volt Csepel ura. Ő 25,000 pengő forintokért eladta *Heiszler* tábornoknak. Majd ez a tábornok nagy nyereséggel tovább eladta Savoyai Jenő hercegnek 85,000 pengő forintokért. Ilyen nagy kincs volt abban az időben Csepel-sziget. De jöttek aztán mindenféle mesteremberek, kubikusok, kőművesek és ácsok, akik ménkű nagy, ég felé meredő kéményeket építettek a szigeten és ezek a kémények most sötét kormos füstfelhőkkel fertőztetik meg a sziget illatos levegőjét.

— Eső lesz, mondom akaratlanul is, félig hangosan, mert a légnyomás lefelé veri a füstöt. A levegő kiállhatatlan, ezt már nem bírom.

— Pedig szagolni *kell* azt uram, szólalt meg mellettem egy barnabajuszú, okos fejű magyar.

— Kell? Már miért kellene? Vágtam vissza idegesen.

— Hát szagolni kell kérem alássan a hasznáért, felelte ő megdöbbenő nyugalommal.

Ebben igaza van ennek a magyarnak, gondoltam és mert igazán azért jöttem ide, hogy megfigyeljem a háború után kelt új korszak történetíróinak munkáját, hát szagolom és elindulok a soroksári Dunaág felé, ahol most alakult ki Csepel történelmének legjelentékenyebb eseménye. Ezt a történelmet ezernyi munkás ember írja, nem hegyes tollal, hanem ásóval, kapával meg minden elképzelhető szerszámmal.

Csepeltől, Felső-Csucsán át az 1912—16. években épült *Kvassay*-féle hajósilipen elhaladva, a soroksári Dunaágba jutunk. A háború előtti időkből ismert nádas, mocsár és kis vízfolyás helyett a gubacsi gátig terjedő, majdnem teljes hosszban 120 méter szélesre kikötört medencét találunk. Ennek a medencének teljes kibővítése az ideai nyár folyamán befejeződik.

Szerző:

Cím: *A csepeli kikötő*

Forrás:

Magyar Törzsde

Bp

1924. G. 14.

(fűz.) (Oldal)

Készen áll a soroksári Dunaág balpartján a főváros által 1917—21. években épített 700 m hosszú, vasbeton szekrényes, függőleges partfal. Melyhez csatlakozik északi részén két hajóhossznyi, déli végén három hajóhossznyi kővel borított rézsűs part. Összesen tehát több mint 1000 méter hosszú rakodópart áll már itt a hajózás rendelkezésére.

E rakodóhoz a dunaparti teherpályaudvartól vasúti vágányok vezetnek, kövezett útja pedig a soroksári-úttal van összekötésben. A rakodás munkáját öt *gőzdaru végzi*. A teljesen felszerelt kikötőrészen máris jelentékeny építőanyag, szén, fa, vas, sőt az utóbbi időben *nagy sószállítmányok átrakása bonyolítottatott le*. A főváros által tervbevett tárházak építése után, ezen a rakodón nagy forgalom várható.

A soroksári Dunaág balpartján továbbhaladva, Budapest kikötőpályaudvar vágányfektetési munkálatai folynak. A régi dombos, nagy szekerész- és hidászraktárak, valamint a gyakorlótér helyén

mintegy 350,000 köbméter földmozgósítással, mintegy 1500 m hosszú és 200 m széles plató létesült.

Ezen a felületen rakják le az új pályaudvar első nyolc vágányát. Ez az új pályaudvar a kikötő egész területén mozgó vasúti kocsik rendezésére, valamint a rendezett anyagnak a budapesti teherpályaudvar, a budapest-ferencvárosi állomás és a budapest—zimonyi vasútvonalra való átvezetésére szolgál. A *képzés munkájának befejezése még ez év végére várható.*

A Budapest kikötőpályaudvartól délre a gubacsi gát zárja el a soroksári Dunaágot. A gát 1874—76. években épült árvízvédelem céljából.

Osztályozás

Tárgy

385.614

Hely

Idő

"1924"

Személy

Uj

385.614 "1924"

A soroksári Dunaágot csak úgy lehet hajózhatóvá tenni, ha a gát nem lesz a hajózás útjában.

A gát eltávolítása, az ág felső, mintegy 20 kilométer hosszú szakaszán végzendő kotrások elvégzése, valamint az alsó torkolatnál a *Kvassay*-hajózóművekhez hasonló építmények létesítése után,

mintegy 60 kilométer hosszú, állandó vízszintű új hajózó úttal fog a víziút-hálózat megnövekedni.

A Dunaág mindkét partján fekvő virágzó községek közegészségügyi viszonyainak javításán felül e szabályozás után a hajózásnak is sok anyagot fognak szolgáltatni gazdag mezőgazdasági termelésükből.

Ennek a nagy munkának legfőbb feltétele a gubacsi gát eltávolítása. Hogy ez lehetővé váljék a soroksári Dunaágon, mindjárt a gubacsi gát alatt

145 méter hosszú háromnyílású vashíd épült. A középső hajózálylás 50 méter széles. Ezen a hidon három vasúti vágány és egy 11 méter széles közút vezet át. A híd szerkezet teljesen kész. Jelenleg az útburkolaton dolgoznak. A hidat már ez idén, a nyár elején átadják a forgalomnak s akkor indulhat meg a gubacsi gát elbontása.

A gubacsi gát felett, a Dunaág jobbpartján, már megkezdődött egy — a szigetre tervezett — 900 méter hosszú és 60 méter széles ipari kikötőmedence földmunkája. E medence mellé fognak épülni a kikötőben elhelyezkedni kívánó ipartelepek.

A soroksári dunaág menti kikötőrészek partja a legkisebb víz felett mindenütt 4-50 méterre van feltöltve.

E medencék közül a felső a köztudatban *legjobban ismert vámmentes kikötő.*

Mintegy 1000 méter hosszú, 150, illetve 100 méter széles medence.

Északi részen mintegy 600 méter hosszú függőleges partfal épül. Többi partjai rézsüs burkolattal készülnek.

A függőleges part mellé egy 50,000 tonnás gabonaraktár és egy 9600 négy-szögméter területű rakodószint terveztek

megfelelő rakodóberendezésekkel. A többi partrészek fedett raktárt nem igénylő anyagok részére lesznek fenntartva. Ide nagy átemelő darukat állítanak. *Most folyik itt a medence egész földmunkálata, a partfal-építés és a hangárépítés.*

E kikötő építésére és 50 éven át való kezelésére részvénytársaság alakult, mely az építési munkát a Schneider és Társa párizsi cégnek adta át.

Ez a cég az építkezést, hazai építővállalkozók és gyárak közreműködésével olyan nagy erővel végzi, hogy az 1926. évi hajózási idény kezdetén, a hajók már befuthatnak a teljesen felszerelt vámmentes kikötőbe.

A vámmentes kikötőtől délre szintén a Dunába torkollik a nagy kikötő egyik máris jelentékeny forgalmú része, a *petróleumkikötő*. Tűzbiztonsági okokból a rendelkezésre álló terület alsó, külső sarkába tervezetett.

A medence hossza 360 méter, szélessége 120 méter. Földmunkája teljesen kész. Most a rézsűspartoknak kövel való burkolása készül. A petróleumkikötő medence mellett három nagy külföldi petróleum cég már letelepült. Ezek nagy gyűjtőállomásokat létesítettek, melyek máris igen élénk forgalmúvá teszik ezt a kikötőrészt.

A nagy dunai medencétől a sziget partján felfelé haladva az árvíz fölé emelkedő erős új töltéseket látunk, melyek a lebontásra váró gubacsi gát pótlására készültek. Így körútunkban visszaértünk a Kvassay-féle hajósiliphez, melytől északra az összekötő híd alatt egy, a hajósok által jól ismert kikötő,

az úgynevezett Szigetvágány gyökeres átalakítása folyik. A körülbelül 800 méter hosszú partrész, megfelelő vasúti és darúfelszereléssel, kavics, szén, érc és kő átrakására fog szolgálni. A rakodó földmunkája teljesen kész.

Partjainak kőből tervezett burkolata több mint felerész már megvan. Folyamatban van itt még az új vágányok fektetése és kövezett útjának építése.

Az idei őszön itt is teljesen kész lesz egy 300—400,000 tonna átrakására alkalmas kikötőrész.

Kiegészítő munkálatai a kikötőnek a magas építkezések. A létesítmények helyén házak pótlására mintegy 100 új lakás épült, *munkában van a vámmentes kikötő igazgatósági épülete is.*

Még megoldásra váró kérdés a Dunából a soroksári Dunaágba bebocsájtandó víz *energiájának felhasználása*, továbbá a Kvassay hajózásiállomás alatt a Csepel-sziget csúcsán létesítendő híd, amely a nagy dunai medencét és Csepel községet két kilométerrel rövidebb úton kötné össze a székesfővárossal.

Mint érdekes adatot megemlítem, hogy a kikötő-építés és a soroksári Dunaág hajózhatóságátelének céljaira több mint 3000 kat, hold kisajátítás lesz lebonyolítandó.